

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala Universitetsbibliotek
Box 510
752 37 Uppsala

Handläggare
Satu Bohm
Karin Byström
Gunilla Sundström

E-post
satu.bohm@ub.uu.se
karin.bystrom@ub.uu.se
gunilla.sundstrom@ub.uu.se

Telefon
018- 471 3369

Besöksadress
Uppsala universitetsbibliotek
Dag Hammarskjölds väg 1
751 20 Uppsala

Hemsida
www.ub.uu.se

YTTRANDE

2018-10-25

UFV 2018/76

Yttrande från Uppsala universitetsbibliotek rörande utkastet till nationell biblioteksstrategi

Uppsala universitetsbibliotek välkomnar att biblioteksfrågor lyfts nationellt och att bibliotekens roll i samhället synliggörs. Vi tycker också att det varit bra att processen har varit öppen och att strategigruppen bjudit in till att ge synpunkter på utkastet.

Följande synpunkter från Uppsala UB har samlats in på diskussionsmöten öppna för samtliga medarbetare och har sedan godkänts av bibliotekets ledningsgrupp. För oss inom Uppsala UB har det här varit ett tillfälle att lyfta övergripande verksamhetsfrågor till diskussion på en mer övergripande nivå och det har funnits ett stort engagemang. Vi ser fram emot att ta del av det slutliga förslaget.

Forskningsbibliotekens perspektiv saknas

Vi anser att forskningsbibliotekens perspektiv genomgående saknas genom att flera viktiga verksamhetsområden inte är beskrivna, t.ex. den stora pedagogiska verksamhet som bedrivs. Forskningsbiblioteken har en nyckelroll i att ge kompetens i att söka, värdera och referera vetenskaplig information och det tycker vi inte tillräckligt tydligt kommer fram i strategin.

Ett annat exempel är Open Access som är en stor och viktig fråga. Men det handlar inte bara om tillgången till innehållet som nämns in utkastet, utan också om bibliotekets stöd till forskare i publiceringsfrågor. Vi vill särskilt lyfta fram stödet som biblioteken ger inom att söka, värdera och visualisera forskningsdata.

När det gäller digitalisering känner vi inte heller igen oss i utkastets beskrivning. Där fokuseras främst på skönlitteratur eller arkiv, medan vi anser att alla våra samlingar är intressanta för digitalisering. Utgångspunkten är alltid att utgå från forskarnas behov och önskemål för att göra största möjliga nytta för forskningen.

Biblioteksverksamheten är under stark förändring för forskningsbibliotek som Uppsala UB. Ett exempel är hur biblioteksrummet förvandlas från ett rum med bokhyllor till att bli en kreativ mötesplats och lärmiljö där människor som bär på olika kunskaper och erfarenheter möts så att ny kunskap kan uppstå. Det nya biblioteksrummet kan vara ett makerspace eller

en labbmiljö där man kan jobba med material på nya sätt, t.ex. visualisering och datahantering.

Sammantaget kan den här bristen på igenkänning leda till att strategin inte blir relevant och svår att tillämpa för forskningsbibliotek som Uppsala UB.

Balans mellan nationell samordning och anpassning till lokala behov

Vi tycker att det är positivt med samarbete och samverkan. Det är viktigt att vara noggrann med vilka delar som ska styras centralt, och vi vill poängtera vikten av att även ta tillvara de initiativ som utvecklas lokalt. Samordning kan vara kostnadseffektivt, men samtidigt riskerar forskningsbibliotek som Uppsala UB att tappa sin kompetens lokalt. Om allt fler funktioner samordnas av KB finns även en risk att tappa inflytande över viktiga frågor utan möjlighet att påverka utvecklingen.

Med central styrning finns även risk för slitningar mellan styrning från KB och lärosätets behov och önskemål. Om strategin blir alltför styrande kan det bli konflikt mellan ett nationellt regelverk och lärosätets uppdrag och behov. Nästan hela finansieringen till Uppsala UB kommer från lärosätet och därmed är forskare och studenter vid Uppsala universitet bibliotekets viktigaste målgrupp.

Ett exempel är utkastets förslag om en nationell bevarandeplan. Om den blir alltför styrande riskerar den att krocka med Uppsala UBs lokala bevarandestrategi. Ett annat exempel är samordning inom digitalisering, där det ju finns stora fördelar med att arbeta tillsammans med t.ex. plattform och metadata, men där vi ser risker med ett alltför centralt styrt urval och innehåll.

Vi ställer oss också frågande till vilken roll en nationell depå skulle ha och hur den skulle påverka pliktfordelningen. För Uppsala UB är det fortsatt viktigt att få pliktleveranser eftersom vi ser en direkt nytta för universitetets forskning och en fortsatt kontinuitet av uppbyggandet av bibliotekets samlingsbestånd.

Vi ser alltså att strategin riskerar att bli för styrande och skulle hellre se en lösning med ett distribuerat ansvar för olika verksamheter eller samordning, där KB har en mer stödjande och strategisk roll. En sådan modell innebär att medlen måste fördelas på ett annat sätt för att de nationella kraven ska kunna uppfyllas.

Synpunkter på strategin

Inom Uppsala UB har diskussioner förts om hur strategin ska användas och vilken nytta vi kan ha av den. Det är oklart hur strategin kommer att förhålla sig till andra strategiska dokument, t.ex. Svensk Biblioteksförnings kommande visionsdokument och IFLAs vision. Vi upplever även att utkastet

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2018-10-25

UFV 2018/76

presenterar en alltför traditionell bild av biblioteket som inte speglar de nya verksamheter som vi har.

Språkmässigt ser vi en inkonsekvent användning av olika ord, t.ex. lärosätesbibliotek, forskningsbibliotek, undervisningsbibliotek. Vi föredrar ordet forskningsbibliotek och vill föreslå att den termen används.

Vi vill framhålla att det slutliga förslaget till en nationell biblioteksstrategi bör gå ut på remiss till berörda parter innan strategin beslutas.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lars Burman', with a long horizontal line extending to the right.

Lars Burman
Överbibliotekarie
Uppsala universitetsbibliotek

